

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА В ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Завдання дошкільної освіти

Мета дошкільної освіти – розвинути дитину таким чином, щоб в кінці дошкільної освіти вона стала унікальною і самостійною особистістю, здатною активно і з задоволенням справлятися з тими вимогами життя, які їй пред'являються і які чекають її в майбутньому.

Цілями дошкільної освіти в Чеській Республіці є:

- доповнювати і підтримувати сімейну освіту;
- сприяти розвитку особистості дитини;
- підтримувати здоровий емоційний, інтелектуальний і фізичний розвиток дитини;
- допомогти дитині в пізнанні навколишнього світу мотивувати її до подальшого пізнання і навчання;
- надати дитині можливість оволодіти основними правилами поведінки, життєвими цінностями та міжособистісними відносинами;
- збалансувати нерівномірність розвитку дітей до вступу в початкову освіту;
- створювати передумови для продовження освіти;
- надавати спеціальну педагогічну допомогу дітям з особливими освітніми потребами.

Специфіка дошкільної освіти

- Методи і форми роботи дошкільної освіти адаптовані до потреб дітей.
- Дошкільна освіта пропонує дітям сприятливе і стимулююче середовище, в якому вони відчують себе комфортне і яка дозволяє їм виражатися і брати участь природним дитячим чином.
- Шануються індивідуальні потреби і можливості кожної дитини.
- Освіта відбувається, головним чином, через емпіричне навчання і навчання грою. Завдання цих методів – стимулювати дитячу цікавість і потребу у відкриттях.

Освітній контент базується на 5 освітніх напрямках:

1. **Дитина і її організм** - фізичний розвиток і координація рухів, дрібна моторика, зорово-моторна координація, самообслуговування, здоров'я, безпека.
2. **Дитина і її психіка**
 - Мова і розмова – вимова, граматична правильність мови, розуміння, здатність домовитися, висловлювання.
 - Пізнавальні здібності і функції, уява, фантазія, розумові операції – увага, концентрація, зосередженість, пам'ять, творчість, винахідливість,

фантазія, розрізнення образних і графічних символів, графічне вираження, просторово-часова орієнтація, основні передматематичні ідеї, рахункові і цифрові поняття і операції, рішення проблем, навчання.

- Самопізнання, почуття, воля – впевненість в собі, самоствердження, самоконтроль, пристосовність, самопізнання, почуття, воля.
- 3. **Дитина і той інший** – спілкування з дорослим, спілкування з дітьми, співпраця в діяльності, товариськість.
- 4. **Дитина і суспільство** – соціальні правила і звички, включення в суспільство, культура, мистецтво.
- 5. **Дитина і світ** – пізнання, соціальна обізнаність, адаптація до змін, ставлення до навколишнього середовища.

Організація дошкільної освіти

- Навчальний рік починається 1. 9. і закінчується 31. 8. наступного календарного року.
- Дошкільна освіта організовується для дітей від 2 до 6 років (дворічна дитина не має законного права на прийом в дитячий сад).
- Зарахування на дошкільну освіту на наступний навчальний рік здійснюється з 2. 5. по 16. 5. точну дату і місце встановлює директор дитячого садка.
- Обов'язок дошкільної освіти виникає у дитини з початку навчального року після того дня, коли дитині виповнюється 5 років.
- Обов'язкова дошкільна освіта поширюється на громадян іншої держави – члена Європейського Союзу, які перебувають на території Чеської Республіки більше 90 днів, а також на інших іноземців, які мають право перебувати на території Чеської Республіки постійно або тимчасово більше 90 днів, на учасників процедури надання міжнародного захисту. Обов'язкова дошкільна освіта не поширюється на дітей з глибокими психічними відхиленнями.
- Обов'язковий рік дошкільної освіти може бути виконаний і іншими способами. Це включає в себе індивідуальну освіту, освіту в підготовчому класі початкової школи, освіту на підготовчому етапі спеціальної початкової школи та освіту в іноземній школі в Чеській Республіці.
- Директор школи на підставі рекомендацій шкільного консультативного закладу дозволить дитині з особливими освітніми потребами або з екстраординарними

талантами навчатися за індивідуальною освітньою програмою. Програма визначає можливості і способи підтримки дитини в проблемних областях.

- Для дошкільної освіти обов'язковим є рамковий навчальний план, що визначає обов'язковий зміст, обсяг і умови навчання. Рамкова освітня програма є обов'язковою для формування шкільної програми.

Дитячий садок

- У Чеській Республіці діти можуть відвідувати державні або приватні дитячі садки.
- Навчання дитини в дитячому садку батьки оплачують платіжками за навчання. Далі вони оплачують плату за харчування дитини. Таким чином, дитина забезпечена в дитячому садку повноцінним харчуванням, включаючи питний режим. В останній рік відвідування дитячого садка, заснованого державою, областю, муніципалітетом або союзом муніципальних утворень, плата за навчання не стягується (плата за харчування – так) протягом не більше 12 місяців.
- У державному дитячому садку максимальна кількість дітей у групі може бути 28, з якими, як правило, працюють 2 вихователі. Крім того, в класі може бути присутнім, наприклад, помічник вчителя, двомовний помічник вчителя або няня.
- Діти можуть бути розділені на групи за віком або незалежно від віку.
- Діти йдуть додому з дитячого садка в супроводі дорослого після обіду або післяобіднього відпочинку.
- Про відсутність дитини в дитячому садку з поважної причини необхідно інформувати відповідно до шкільних правил даного дитячого садка.
- Режим дня в кожному дитячому садку може бути різним, при цьому необхідно дотримуватися часу прибуття і відходу дітей. При необхідності батьки домовляються з керівництвом дитячого садка і педагогами індивідуально.
- Приклад денного режиму:
 - зустріч дітей, вільні ігри, індивідуальна робота з дітьми;
 - загальне коло – тематичні бесіди, дитячі віршики, пісні, загадки;
 - оздоровчі вправи – оздоровчі вправи;
 - полуденок;
 - освітня діяльність з обраної теми – мистецтво, музика, рух, праця, інтелектуальна;
 - знаходження на відкритому майданчику або прогулянка по околицях;
 - обід;
 - післяобідній відпочинок;
 - другий полуденок;
 - вільні гри, відхід дітей по домівках.

- Навчання відбувається на основі інтегрованих блоків, які пропонують дітям зміст обраних тем в контексті. Отриманий дитиною досвід легше розуміється і практично використовується. Обговорювані теми завжди засновані на шкільній програмі даного дитячого садка.
- Активність дітей можна розділити на спонтанну або контрольовану. Таким чином, деякі види активності контролюються самими дітьми, а на деякі прямо або побічно впливає вчитель.

Вихователь дитячого садка

- Для виконання своєї професії вихователю дитячого садка необхідна професійна кваліфікація, яку він отримує навчанням, спрямованим на підготовку вихователів дитячих садків.
- Педагогічні працівники зобов'язані протягом всієї своєї педагогічної діяльності продовжувати навчання, завдяки чому вони оновлюють, підтримують і, зокрема, підвищують свою кваліфікацію.
- Завдання педагога – ініціювати відповідні види діяльності, готувати середовище і пропонувати дитині можливості для пізнання, мислення і розуміння самого себе і навколишньої дійсності.
- Діяльність педагога виходить з педагогічної діагностики, яка характеризується спостереженням і усвідомленням індивідуальних потреб та інтересів кожної дитини, ґрунтується на знанні актуального стану дитини, знанні його розвитку, а також на регулярному спостереженні за його успіхами.

Розробила: Вс. Христина Зімкова, ДС Матехова, Прага 4

Джерело

Міністерство освіти, молоді та спорту Чеської Республіки. *Рамкова освітня програма дошкільної освіти*. [online]. Прага: MŠMT, 2018 [cit.11.05.2020]. Доступно на: <http://www.msmt.cz/file/45303/>.

Закон № 561/2004 Зв., Про дошкільну, початкову, середню, вищу професійну та іншу освіту (закон про школи).